

Lifestyletrend uit Moskou: café waar je de tijd afrekent

volkskrant 3 januari 2016

Bij Ziferblat in Moskou betaal je niet per consumptie, maar voor hoe lang je er zit. Echt iets voor de tijd van nu.

Van onze correspondent
Tom Vennink

MOSKOU 'Hier heb je een klok.' De jongen bij de deur overhandigt een gele wekkerklok in de vorm van een kip. 'De rest mag je zelf pakken.' Hij knikt naar de koffiemachine, naar de plank exotische theezakjes en naar de tafel met cakejes, krakelingen, cantuccini's. 'Gewoon pakken hè. Alles is gratis.'

Bij Ziferblat betaal je niet voor wat je eet of drinkt, maar voor de tijd die je er doorbrengt. De klok houdt bij hoelang je binnen bent. Een minuut kost drie roebel (4 eurocent), wat neerkomt op 2,40 euro voor het eerste uur. Daarna wordt het goedkoper, na vier uur betaal je niets meer.

Het concept is een gigantisch succes in Rusland. In vier jaar zijn er zo'n tweehonderd betaal-per-minuutcafés uit de grond gestampt. Nu verspreidt de trend zich naar Europa. Dit jaar kregen onder meer Parijs, Brussel, Manchester, Luik en Liverpool hun eerste betaal-per-minuutcafé. De Russische keten Ziferblat wil komend jaar de eerste vestiging in Nederland openen, in Groningen.

Het is dinsdagavond laat en de huiskamer op de tweede verdieping van een Moskou appartement zit vol. Op de leuning van een bank zitten wat studenten een boekje te bespreken. Een jongen in een te grote Noorse trui ligt te slapen. Aan de tafeltjes langs de muren wordt geschaakt, gelezen, gewerkt. Ie-

deren heeft een klokje naast zich.

De bedenker van Ziferblat hangt in een diepe fauteuil. 'In het begin kwamen mensen op het idee af, zoiets als dit bestond niet', zegt Ivan Mitin, een 31-jarige Moskoviet met een getrimd snorretje. De huiskamer in een hippe wijk van Moskou was in 2011 het aller-eerste betaal-per-minuutcafé. Mitin zocht een plek waar hij mensen bij elkaar kon laten komen om poëzie en kunst te bespreken. Aanvankelijk betaalde hij de huur uit donaties. Toen dat te weinig opleverde liet hij mensen per minuut betalen. Mitin: 'Nu kent iedereen in Moskou het concept. Veel mensen zien het als hun tweede huis.'

De meeste bezoekers blijven uren zitten. Op de tafel van Jigor Zalogin (19) liggen boeken en staat een laptop open. Als Zalogin in een gewoon café werkt, komt de serveerster telkens langs om te vragen of hij nog een koffie wil. 'Dat voelt opgejaagd. Hier heb je dat niet.'

Als hij een goed boek uit heeft, zoals laatst van de Tsjechische schrijver Milan Kundera, laat hij het achter in een van de boekenkasten. Geheel volgens de gemeenschapsfeer bij Ziferblat (Russisch en Duits voor 'wijzerplaat'). Er worden bordspelletjes gespeeld. In het keukentje koken mensen voor elkaar – je mag zelf eten meenemen. De nieuwe plano werd betaald uit giften.

Een plano is wel riskant op een plek waar er ook mensen zijn die willen werken. Maar nu stoort die niet, want Anna

Betalen per minuut komt naar Groningen

Komend jaar hoopt de Russische keten Ziferblat het eerste betaal-per-minuutcafé in Nederland te openen. Ziferblat is op zoek naar een geschikte locatie in studentenstad Groningen. 'Waarschijnlijk wordt het een boot', zegt Dasha Vinogradova per telefoon uit Groningen.

Ze werkte mee aan het eerste betaal-per-minuutcafé in Moskou en wil het populaire Russische concept nu in Nederland introduceren. Bezoekers zullen niet betalen voor koffie, thee en koekjes, maar enkel voor de tijd die ze er doorbrengen.

Vinogradova vreest niet dat Nederlanders, die immers als zuinig bekend staan, zich massaal zullen werpen op de gratis koekjes. 'Dat is bij geen enkele vestiging een probleem geweest. Ik denk dat ook Nederlanders het concept leuk zullen vinden.'

Roesanova (22) speelt zachtjes de Minutemwalt van Chopin. 'Ik kom hier vaak om vrienden te ontmoeten', zegt ze. 'Het is hier relaxter dan in gewone cafés. En mensen zijn meer open-minded, denk ik.'

Laast deed ze mee aan een les kallig-

grafie in de andere kamer van het Moskouse appartement. Iedere dag is er wel wat te doen. Er zijn lessen Russisch voor expats, boekenclubs, tekenlessen. De tekeningen belanden aan de muur.

Ivan Mitin vergelijkt Ziferblat graag met Facebook. Een sociaal netwerk

maar dan in het echt. Hij is net terug van een verkenningstocht in Rome, Berlijn en Minsk. Ook daar wil hij Ziferblats openen.

Maar werkt het Russische concept ook in Europa? De drie vestigingen van Ziferblat in Engeland krijgen meer dan

genoeg klanten, zegt Mitin. Maar hij ziet wel een verschil met zijn cafés in Rusland: Russen gaan er vooral heen om bij elkaar te komen. Engelsen om van de gratis cakejes te smaken.

Mitin wijft dat aan een verschil in cultuur. 'Wij Russen zien er misschien

kwaadaardig uit, maar zodra we zien dat er geen gevaar schuilt in de persoon met wie we praten, zijn we heel open. Dan kun je het werkelijk over alles hebben. Engelsen zien er op het eerste gezicht heel vriendelijk uit. Maar als je met ze gaat praten blijft er altijd een

grens waar je niet overheen kan.' Dat ondermijnt het succes niet, zegt Mitin. Hij is ervan overtuigd dat Ziferblat in elk land zal werken. Ook in Nederland. 'Hoeveel koekjes mensen ook eten, we zullen daaraan niet failliet gaan.'

Ivan Mitin, de bedenker van Ziferblat, met zijn vrouw in het minutencafé in Moskou.

Foto Arthur Bondar